
у відповідних сферах; не вдається подолати тенденції щодо виїзду молодих науковців на тимчасову або постійну роботу за кордон.

Для творчих працівників грошова мотивація відіграє важливу роль, але в окремих випадках важливими стають мотиватори самовираження як засіб задоволення потреби більш високого порядку. Це може бути, наприклад, престиж, задоволеність роботою, кар'єра, можливість самовираження як особистості. Тому важлива розробка системи мотивації, придатної до психології індивіда.

В практиці сучасних компаній здійснюється двоментний підхід щодо стимулювання творчої праці:

- 1) прагнення максимально активізувати творчу особистість;
- 2) спрямувати активність на досягнення певного комерційного результату.

З цією метою не тільки використовується велика кількість заохочень, але й придання мотивації постійного характеру.

Велике значення у мотивації творчої праці відіграє завдання створення «навколишнього середовища», певних умов праці, що стимулюють творчу діяльність.

к.е.н. доц. Масленніков Є.І., Тумаркіна Ю.Е.

Система здійснення комерційними банками міжбанківських розрахунків

Завдяки використанню сучасних рішень в області банківських інформаційних технологій, на теперішній час в більшій частині комерційних банків України створена потужна інформаційна інфраструктура, яка забезпечує можливість обробки операцій в режимі реального часу.

Розвиток банківських та інформаційних технологій банку забезпечений необхідними засобами зв'язку, передачі даних та захисту конфіденційної інформації. Системи, які застосовуються для передачі даних по каналам зв'язку, використовують надійно захищені та сертифіковані засоби шифрування інформації, відокремлені від мереж загального користування. Банки підключені до таких основних глобальних мереж як Інтернет і подібні до нього, а також до основних міжнародних та українських фінансових та електронних торгових систем – SWIFT, Reuters, UKRDealing.

Як правило, безготівкові платежі суб'єктів господарювання не завершуються в межах однієї банківської установи. Це зумовлює необхідність взаємних розрахунків між комерційними банками – міжбанківських розрахунків.

Міжбанківські розрахунки – це система організації та здійснення платежів за грошовими вимогами та зобов'язаннями, що виникають між банківськими установами [1].

Комерційні банки для проведення міжбанківських та міжнародних операцій встановлюють кореспондентські відносини з Національним банком України та іншими банками.

Банки-кореспонденти – це банки, які на підставі договору виконують доручення один одного за платежами і розрахунками через спеціально відкриті рахунки („Лоро” і „Ностро”) [2].

Рахунок „Ностро” одного комерційного банку є рахунком „Лоро” для банку-

кореспондента. Основні записи роблять на рахунок „Лоро”. Вони є вирішальними для забезпечення своєчасності платежів, нарахування процентів. На рахунку „Ностро” записи відображаються методом „дзеркальної” бухгалтерії.

Усі комерційні банки України здійснюють розрахунки в межах України через систему електронних платежів НБУ (СЕП НБУ) [4].

СЕП НБУ – це загальнодержавна платіжна система, що забезпечує здійснення розрахунків між банківськими установами, органами державного казначейства на території України із застосуванням електронних засобів приймання, оброблення, передавання та захисту інформації [4].

СЕП НБУ за будовою є деревоподібною мережною структурою. На нижньому рівні системи розташовані комерційні банки – учасники розрахунків. Середній рівень СЕП представлений мережею розрахункових палат (РП). На найвищому рівні СЕП знаходиться Центральна розрахункова палата (ЦРП), яка організовує функціонування СЕП у цілому та керує роботою регіональних розрахункових палат. Для участі в СЕП комерційний банк відкриває коррахунок в територіальній установі НБУ, який ведеться в електронній формі.

Організація роботи банків з обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку розробляється відповідно до Законів України „Про банки і банківську діяльність”, „Про платіжні системи і грошові перекази”, інших законодавчих актів України, а також відповідно до Інструкції „Про міжбанківські розрахунки в Україні”, „Правил організації захисту електронних банківських документів” і інших нормативних документів і вказівок Національного банку України. Ці документи визначають шляхи, умови і порядок проведення міжбанківських розрахунків банку в грошовій одиниці України.

Організація роботи банків з обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку проводиться шляхом упровадження внутрішньобанківської платіжної системи (ВПС).

Внутрішньобанківська платіжна система (ВПС) – програмно-технічний комплекс із власними засобами захисту інформації, що експлуатується банком і його філіями і використовується для здійснення розрахунків між учасниками цієї системи, а також забезпечує взаємодію із системою електронних платежів, у тому числі з інформаційно-пошуковою системою НБУ (ІПС) [3].

ВПС служить для:

- скорочення обміну з НБУ за рахунок доставки платіжних внутрішньобанківських документів власними засобами, при цьому через НБУ проходять документи тільки з інших банків або на інші банки;
- централізованого оперативного регулювання обсягу платежів, що відправляються на зовнішні банки;
- одержання в будь-який момент реальної інформації про стан коррахунків філій і головного банку.

Література

1. Закон України „Про банки і банківську діяльність”. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
2. Закон України „Про Національний банк України”. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
3. Закон України „Про платіжні системи і грошові перекази”. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
4. Інструкція Національного банку України „Про міжбанківські розрахунки в Україні”. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
5. „Правила організації захисту електронних банківських документів” Національного банку України. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

Щёкина Е.Ю.

Эффективность использования экономического потенциала страны

Зав. кафедрой Менеджмент, д.э.н., проф, заслуженный деятель науки и техники, ак. Инженерной академии, И.П. Продиус

Социально-экономическое развитие регионов Украины определяется эффективностью использования экономического потенциала данной территории. В связи с этим, при всей сложности и многоаспектности существующей региональной проблематики, одним из наиболее важных направлений анализа является выявление научно-методических основ оценки степени использования экономического потенциала региона с целью поиска резервов повышения эффективности функционирования региона.

Экономический потенциал региона является сложной многоаспектной категорией и структурно включает инвестиционный, инновационный, природно-ресурсный и трудовой потенциалы, каждый из которых характеризуется определенным количественным и качественным состоянием соответствующих видов экономических ресурсов. Сегодня регионы Украины в основном ориентированы на традиционные ресурсы, пути использования экономического потенциала и факторы конкурентных преимуществ.

Целью статьи является обоснование экономического потенциала Украины, его структуры, выявление факторов, влияющих на изменение процесса создания экономических благ, рассмотрение путей для преодоления эффективного использования социально-экономического потенциала Украины.

Проблема эффективности использования экономического потенциала является одной из основных проблем экономической теории. Суть этой проблемы состоит в определении путей и способов достижения наибольшего удовлетворения безграничных общественных потребностей в условиях редкости, ограниченности ресурсов.

Экономический потенциал - совокупная способность экономики, ее отраслей, предприятий, хозяйств осуществлять производственно экономическую деятельность, выпускать продукцию, товары, услуги, удовлетворять запросы населения, общественные потребности, обеспечивать развитие производства и потребления.

Социально-экономический потенциал Украины состоит из множества компонентов и определяется его природными ресурсами, средствами производства, трудовым и научно-техническим потенциалом, накопленным национальным